

Onderwijs en de transformatie van de JeugdzorgPlus

**Samen een paar, zorg en onderwijs in
relatietherapie**

14 november 2024

Monika Scholten
Dafne Smit

Academische Werkplaats
Risicojeugd [AWRJ.nl](https://www.awrj.nl)

Inhoud

- Kennismaken
- *Vraag: wat knelt voor jou het meest als het gaat om onderwijs voor jongeren in de JeugdzorgPlus?*
- Het onderzoek
 - Kernboodschappen
 - In cijfers
- Aan de slag!

Onderzoek

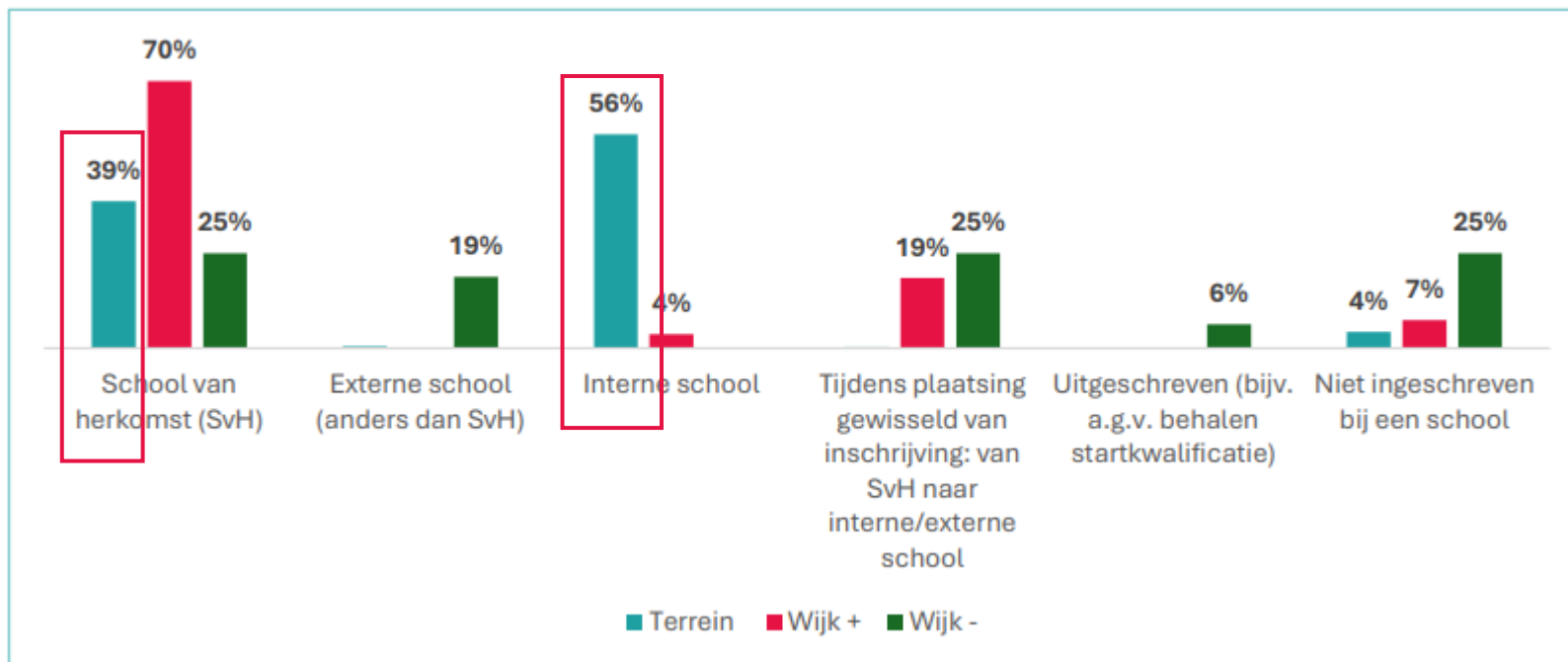
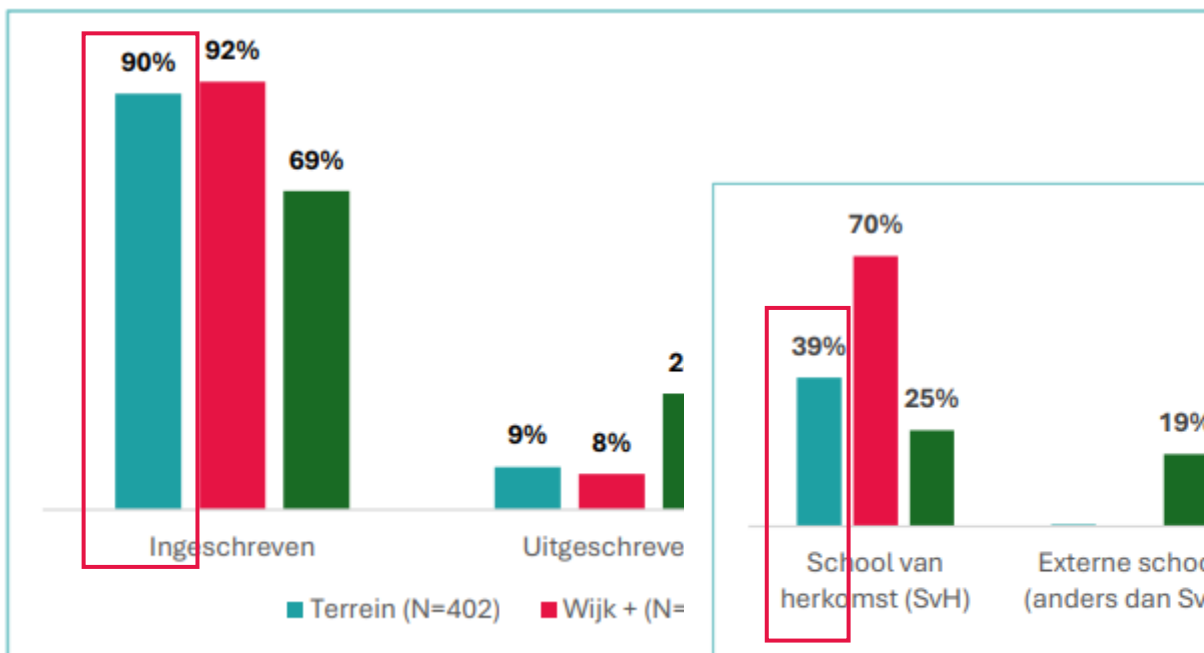
Onderwijs en de transformatie van de JZ+

- **Kwantitatieve dataverzameling**
- Start: eerste kwartaal (N=445)
- Inmiddels: derde keer dataverzameling
- Gegevens over:
 - Voor de plaatsing
 - Tijdens de plaatsing
 - Na de plaatsing
- Onderscheid: terrein, wijk zonder interne school, wijk met interne school
- **Kwalitatieve dataverzameling**
- Focusgroepen bij alle JZ+-locaties
- Medewerkers van zorg én onderwijs
- Verschillende thema's
- Individuele interviews met jongeren

In cijfers (1)

Het onderwijsveld worstelt met de opdracht passend onderwijs te bieden voor deze jongeren

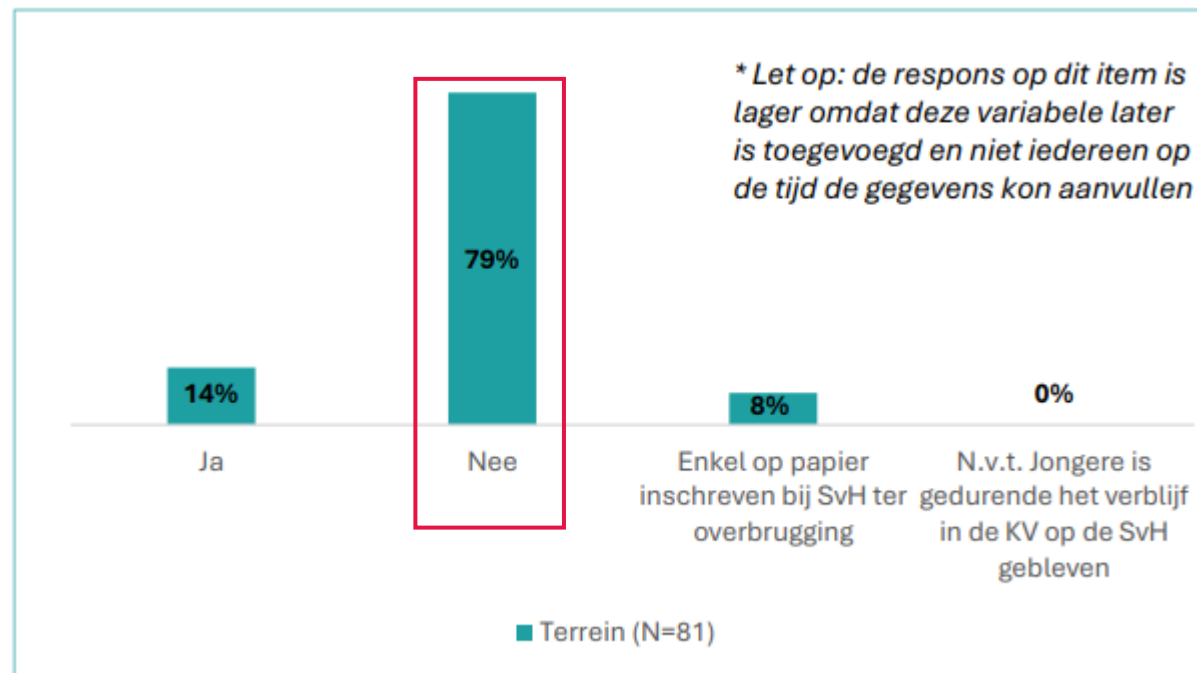
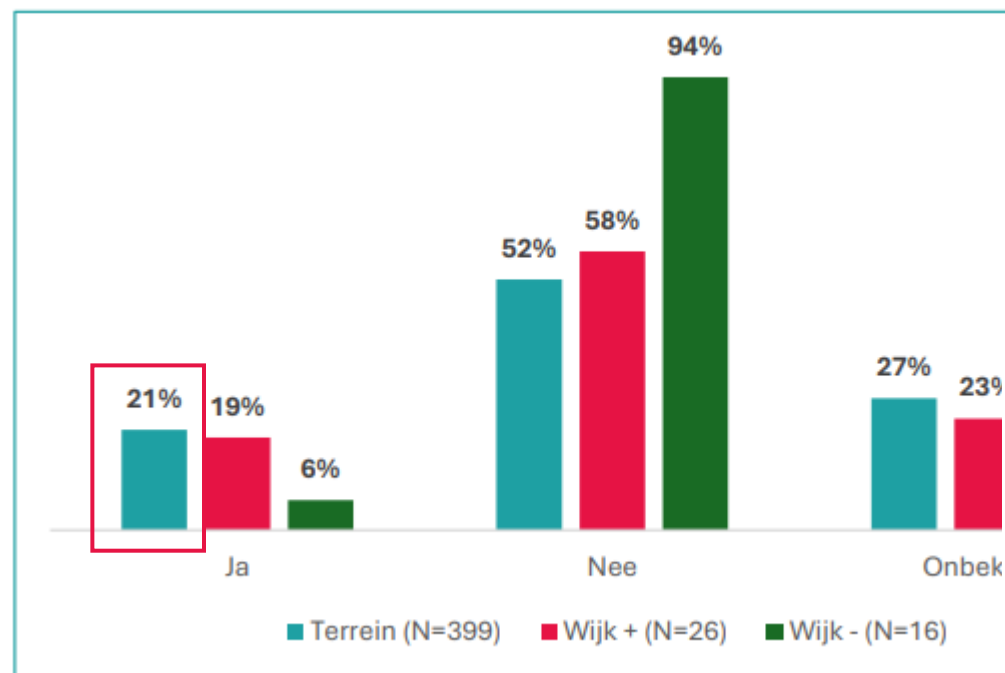
Schoolinschrijving

In cijfers (2)

Het onderwijsveld worstelt met de opdracht passend onderwijs te bieden voor deze jongeren

Na plaatsing

In cijfers (3)

Het onderwijsveld worstelt met de opdracht passend onderwijs te bieden voor deze jongeren

Wat jongeren zeggen

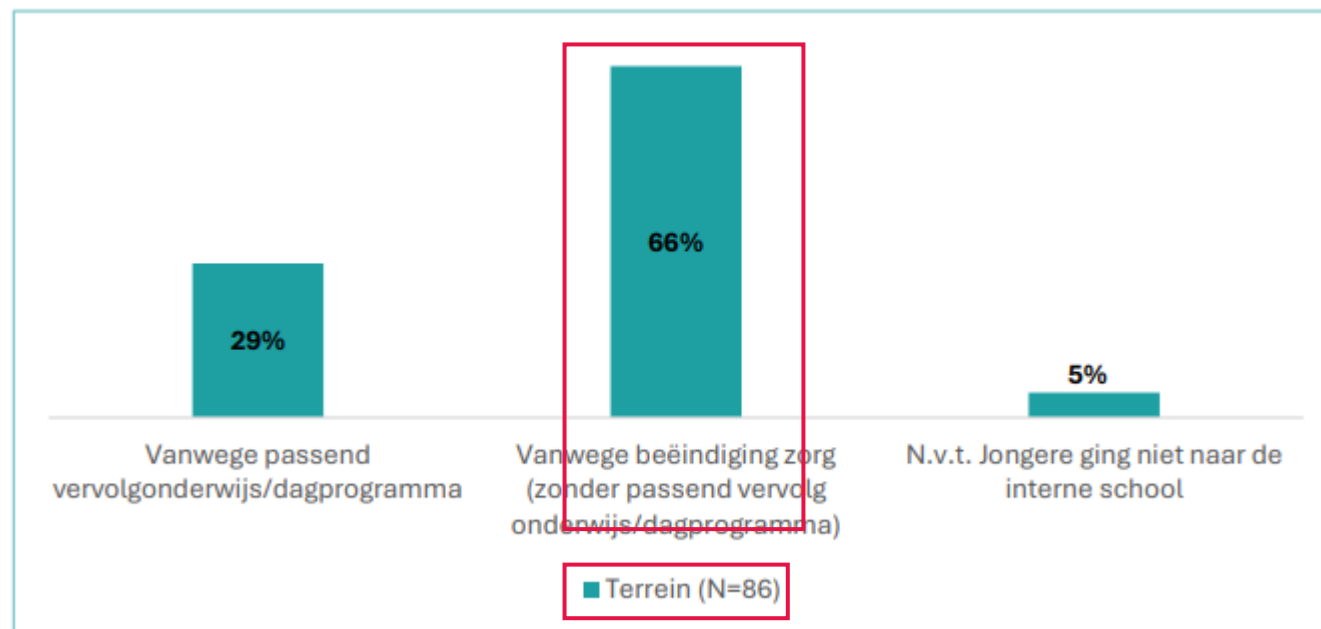
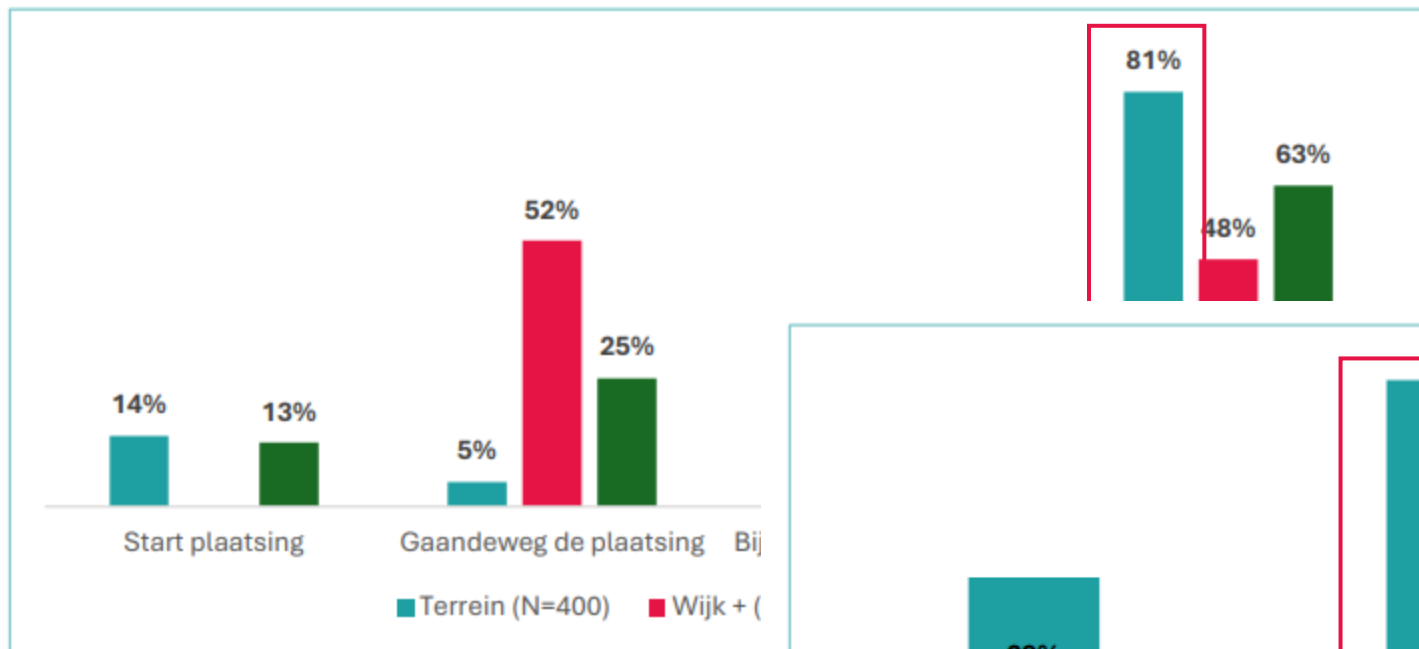
- Weinig perspectief op wat ze na de JeugdzorgPlus gaan doen
- Veel jongeren willen niet terug naar de school van herkomst
- Contact met onderwijs loopt vaak via de residentiele school

"Ik weet dat ik in augustus moet instromen, maar ik weet geen regio en ook geen plek, dus ik ben me nu maar door heel Nederland op scholen aan het aanmelden. M'n mentor zegt wel dat ik dat niet moet doen omdat ik niet weet waar ik naartoe ga. Maar ja, als ik niks regel dan krijg ik leerplicht weer achter me aan."

"Als je hier weggaat dan weet je helemaal niet waarnaartoe. Als het onduidelijk is in welke regio je gaat wonen, weet je ook niet waar je naar school gaat."

In cijfers (4)

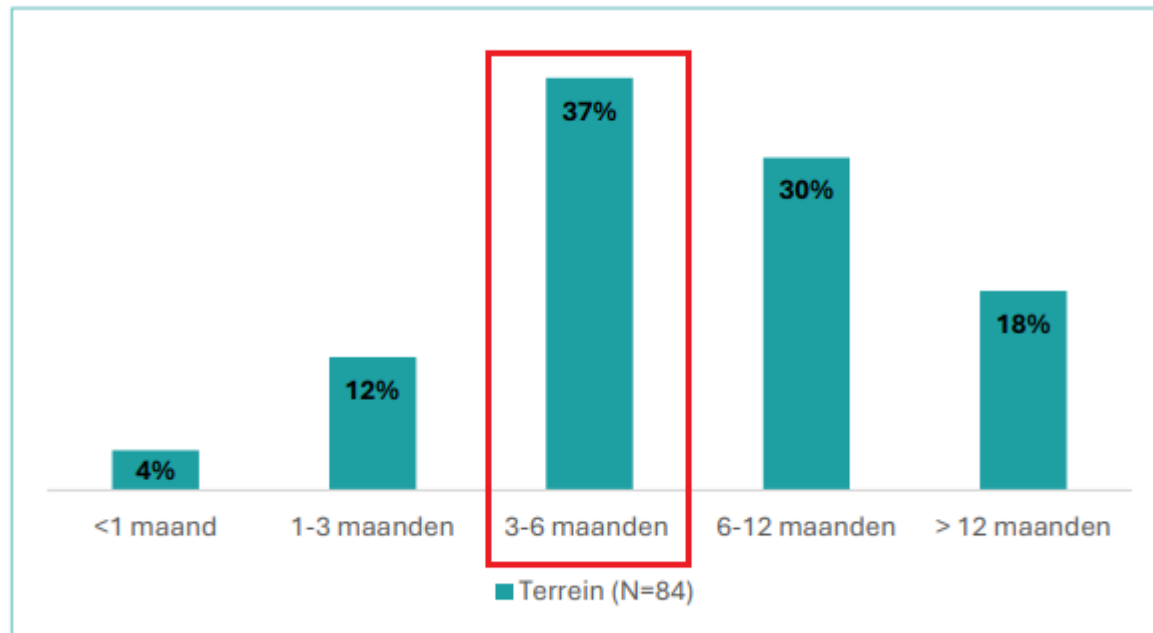
Trajecten worden veelal niet vanuit integraal perspectief aangevlogen

In cijfers (5)

Een passend aanbod tijdens plaatsing op een residentiële school staat onder druk

- Een aantal residentiële scholen wordt kleiner
- De onzekerheid over de verblijfsduur is toegenomen
- Aansluiten bij behoeften vraagt veel, terwijl goede mensen vinden, behouden en ondersteunen lastig is
- Inspelen op de behoeften knelt met wettelijke kaders en opdracht van onderwijs

In cijfers (6)

Een passend aanbod tijdens plaatsing op een residentiële school staat onder druk

Wat jongeren zeggen

- Tevreden met individuele aandacht en aanpassing aan behoeften
- De meeste jongeren voelen zich gehoord en gesteund door docenten
- De meeste jongeren zijn kritisch over het samenplaatsen van jongeren die werken op verschillende onderwijsniveaus
- Jongeren voelen zich met het theoretisch onderwijs niet altijd voldoende uitgedaagd
- Jongeren waarderen aanbod aan praktisch onderwijs, niet overal is er evenveel mogelijk

“Ze doen hier maar alsof ze les geven, maar ik heb hier hetzelfde werk als ik in groep 5 heb gemaakt. Als je je lesstof af hebt dan krijg je een laptop. Sommigen gaan dan YouTube kijken.”

“De docenten houden rekening met hoe de personen zijn. Ze luisteren naar je. Ze gunnen je de tijd om een opdracht te maken en als je een fout maakt dan helpen ze je. Ze begrijpen je, zijn lief en proberen je te helpen met wat kan.”

“Ik wil zelf later in de autotechniek, maar dat kan hier niet. Lassen kan wel, dat hoort erbij, maar je kan niet echt met auto's bezig zijn enzo. Dat is wel jammer.”

Kernbevindingen

1. Alleen het afbouwen van de JeugdzorgPlus kan ertoe bijdragen dat we enkel de **problemen verschuiven**; de transformatie van de JeugdzorgPlus kan niet succesvol zijn zonder het **opbouwen van (onderwijs)alternatieven**
2. Een **eenduidige lange termijn visie** op onderwijs én zorg binnen de transformatie ontbreekt, onderwijs lijkt volgend aan besluiten die vanuit jeugdzorgperspectief genomen worden
3. We zijn nog ver weg van de ambitie van **0 onderbroken schoolloopbanen**. Het onderwijsveld zit middenin de beweging naar inclusief onderwijs en biedt nog geen **passend onderwijs** voor deze jongeren; randvoorwaarden voor het maatwerk dat nodig is ontbreken
4. Passend onderwijs wordt belemmerd door **gebrek aan integrale samenwerking** tussen onderwijs en zorg, de **vele betrokken partners**, het **regio-overstijgend werken**, onduidelijkheid over **verantwoordelijkheden** en verschillende **financieringsstromen**
5. De ontwikkeling naar kleinschalige voorzieningen 'in de wijk' brengt, naast voordelen, het risico met zich mee **dat jongeren minder of niet naar school gaan**
6. Jongeren in kleinschalige voorzieningen 'op een terrein' gaan in elk geval tijdens hun verblijf **naar een residentiële school**. Echter, passend onderwijs en perspectief bieden lukt op **steeds kleiner wordende** residentiële scholen, met een druk op **zo korte mogelijke plaatsingen**, niet goed. En uiteindelijk moeten deze jongeren toch weer terug naar het reguliere onderwijsveld

Er zijn mooie en creatieve voorbeelden van hoe wordt omgegaan met deze uitdagingen. Echter, deze lijken afhankelijk van personen en regio's; structureel en landelijk samen leren en investeren in duurzame oplossingen lijkt te ontbreken.

Ooproep

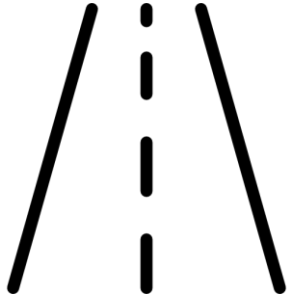
- Nog veel werk te verrichten om de ambitie '0 onderbroken schoolloopbanen te realiseren
 - Passend onderwijs = een zoektocht
 - Schoolloopbanen veelvuldig onderbroken
 - Lastig om onderwijs te volgen op niveau; achterstanden; perspectief op diploma raakt uit zicht
 - Jongeren vallen soms tussen wal en schip
- Onderwijs lijkt op veel plekken nog onvoldoende volwaardig en gelijkwaardig partner
 - Niet overal wordt onderwijs gezien als centraal speerpunt binnen alle ontwikkelingen
- Besteedt gerichter aandacht aan wat de transformatie van de JeugdzorgPlus vraagt van onderwijs
 - Gezamenlijk plan ten aanzien van beschreven knelpunten
 - In samenwerking: Jeugdzorg-Plus-aanbieders, residentiële scholen, breder onderwijsveld en lokaal jeugdhulpveld

Samen **zoeken**, samen **leren**, breder **implementeren** en **faciliteren** van opgehaalde goede (lokale) **voorbeelden** en samen realiseren van **maatwerk** zodat we voldoen aan het **recht op onderwijs** van elke jongere.

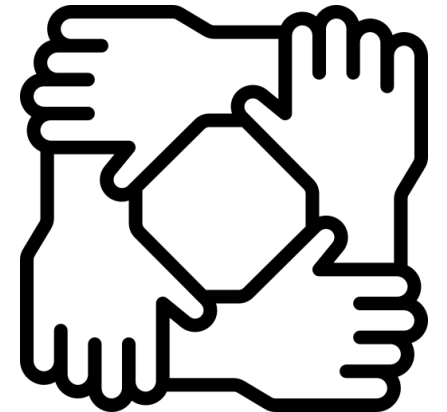
Aan de slag!

Oproep en vervolg project

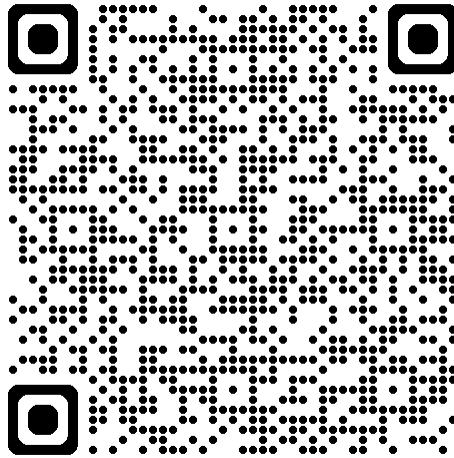
'0 onderbroken schoolloopbanen'

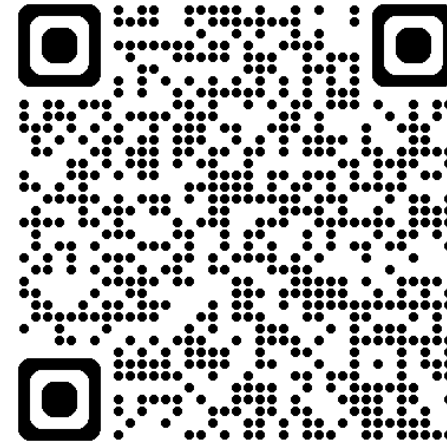
Samen zoeken, samen leren en samen realiseren van maatwerk zodat we voldoen aan het recht op onderwijs van elke jongere!

Meer weten

- Rapport:

- Webinar bij de Kenniswerkplaats Jeugd Friesland:

Of neem contact op met ons:

dafne.smit@ihub.nu